נז: שני נזירים פרק שמיני נזיר

דקתני ואיני יודע. דמשמע [מ] שלא נודע לו מעולם משום דלגא הוה כהס[1] מדלגא קמני שכחתי: **והא** קא עביד הקפה. א)[כרלא] השחתת הקפה[2]: **[באשה].** כרלא הלשה שאינה אסורה בהקפה דדרשינן בסמוך כל שאינו בהשחתה אינו בהקפה:

והא קא עביד השחתת זקן. דנסקפ מגלחת מנוגע מגלח זקנו בתער וקנבר בהשחתת זקן ובהקפת רלא מסקפ:

המקיף את הקטן חייב. דכי כתיב רממנא לא תקיפו פאת לא תקיפו לקטן אזכר:

ודידך מאן מגלח להון. שרלה בניס קטנים מגולחים בשיהם עם פאותיהם: מ"ל חובה. לשמו היתה ורב הונא לטעמיה דאמר בסמוך הנשים מותרות להקיף דכיון דאינן באיסור דניקף ליתנהו נמי באיסור דמקיף: **חובה** תקבריהו לבניה. דאיסורא קא עבדא: טולהו שני כו'. כשגגה שיולאת מלפני הסליט:

מכדי תרוייהו סבירא להו הקפת כל הראש שמה הקפה. רב הונא דאמר חובה מגלחני לה אכל הלשם היה עובר אע"פ שמגלח כל הלשם וכן רב אדא דאמר חובה מקבריהו לבניה חובה נעבוד:

במאי פליני. מאי טעמייהו:

והני נשי הואיל וליתנהו בהשחתה ליתנהו בהקפה. בין להיות נקפות בין להקיף אחרים ואפילו לגדול מותרות: **ורב** אדא בר אהבה סבר אחד המקיף ואחד הניקף במשמע. פשטיה [דקרא] ולאי לניקף אזכר רממנא דהא פאת לשמכם כתיב דהיינו הניקף ומיהו מדקאמר לא תקיפו ולא כתיב לא מוקפו הוסב הלאו גם על המקיף כדי להקיש מקיף לניקף כלומר כל היכא דניקף בר חיובא הוא כל[3] מקיף

דקתני ואיני יודע דמשמע דלגא הוה ולא נמי כר עונשין הוא והוא קטן הואיל וגופיה לאו כר עונשין הוא דמקיף ליה נמי לא מחייב ואפילו אינו מיחייב מקיף ליה נמי לא מיחייב ואפי' אינו אינו לאתמוה מגא ליה דהשם דרב אדא כר אהבה סבר מותר לגדול להקיף את הקטן דמשמע ליה שרי לאקופי לקטן ואין לקטן ואמר ליה דמשמע לדידי אפי' גדול מקיף לקטן אכל לדידך מאן מקיף להון והאי דלטייה היינו לפי סברתו דרב הונא דאסר לגדול להקיף לקטן ואמר ליה כיון דאסרת לגדול להקיף לקטן גם הלשה אסורה להקיף לקטן דלא ס"ל למדרש[4] דרב אדא דדרוש כל שאינו בהשחתה יצאו בהקפה לפטור אשה המקפת אחרים ואע"ג דנקידושין בפ' קמא (דף לה:) דרשינן הכי כל שאינו בהשחתה יצאו בהקפה כו' לפטור נשים הניקפות בהיא דרשה מודה רב אדא משום דפשטיה דקרא איירי בניקף אכל מה שדורש רב הונא נמי לא תקיפו אמקיף מלינגא דלא תקיפו ומקיפו להשחתת זקן לפטור הלשה המקפת אפי' לגדול בהא ודאי פליג רב אדא דלא דלים לן להקיש הקפה להשחתה אלא נמאי דאיירי פשטיה דקרא בגון בניקף והשתא פליגי בתרתי רב הונא סבר דלשה צריא להקיף בין גדול בין קטן הואיל ואינה בהשחתה אינה בהקפה בין להיות בהקפה דאיירי ביה פשטיה דקרא בין להקיף אחרים ורב אדא סבר דודאי אשה פטורה מלהיות ניקפת מהקישא דהשחתה דאיירי ביה פשטיה דקרא אכל מלינגא דלא תקיפו דדרשינן מיניה לחייב גם המקיף גם הלשה חייבת בההוא ולא נפטרה מהקישא דהשחתה כיון דלא איירי ביה פשטיה דקרא ושונרת בנאו אם הקיפה לגדול ופליגי נמי בקטן דרב הונא סבר גדול המקיף את הקטן חייב ולא מסתברא ליה לרב הונא למידרש דמשום דאתפקיה קרא בהך לישנא דלא תקיפו דמשמע תמקיף ואתיקף למימר דהיכא דניקף לאו בר חיובא מקיף נמי פטור דהיינו למיגמר מגברא על גברא לא משמע ליה ורב [אדא] סבר דלהכי אפקיה קרא בהך לישנא למימר היכא דניקף לאו בר חיובא מקיף נמי פטור הילכך גדול המקיף לקטן פטור ונראה דקיי"ל כרב הונא דלשה צריא להקיף קטן וה"ה לגדול דקוגיא דהש"ס כותיה בפרק קמא דנכא מציעא (דף י:) דקאמר [מ]מאי בינייהו אים דאמר לשה אתקיפי לי קטן וקאמר דהשתא דהיינו הלשה לאו בת חיובא היא אלמא דלשה מותרת להקיף לקטן כרב הונא ומדנקט נמי[5] אשה ולא אים משמע נמי דאים המקיף לקטן חייב והיינו נמי כרב הונא והוה מצי למימר הכא שהאים אמר לאשה אתקיפי לי גדול כיון דקוגיא אלמא כרב הונא אלא הגדול לא יאבה שמוע לה שתקיפנו כי היא יתחייב אכל קטן לאו בר מחאה הוא ולאו בר עונשין הוא ומ"מ ולרב אדא דאמרים מקיף לניקף וה"ה דנקיש ניקף למקיף וגמא כל היכא דמקיף לאו בר חיובא ניקף נמי פטור ויהיה מותר להיות ניקף מן העובד כוכבים וי"ל לרב אדא מקיף לניקף מקשינן משום דעיקר חיובא דקרא אניקף כתיב לא תקיפו פאת[7] דהיינו פאת דניקף למימר היכא דניקף בר חיובא גם המקיף חייב ואי הניקף לאו בר חיובא הוא המקיף פטור אכל כשהניקף בר חיובא אף אם אין המקיף בר חיובא אסור דקרא אתי לאקושי מקיף דמשמע מלינגא דלא תקיפו לניקף דמשמע מגופיה דפשטיה דקרא ומדע דאם לא כן מנוגע אמאי דחי לאו דהקפה והא אפשר לקיים שהיהם שיקיפהו קטן ולשה ועובד כוכבים אלא שמע מינה כדפרישית וא"ת ולרב הונא דלא מקיש מקיף לניקף ואע"ג דניקף לאו בר חיובא הוא מיחייב מקיף אם כן המקיף את העובד כוכבים לחייב כמו המקיף לקטן ודוחק לחלק בין אתי לכלל חיוב דהשתא מיהא לאו בר חיובא הוא וטעמא דרב הונא לא תלי בהכי אלא משום דלא מקיש מקיף לניקף ונראה להר"ף דיש לומר הואיל וכתיב פאת לשמכם אישראל קאי קרא ולא לעובד כוכבים וא"ע במקיף את הלשה אי מחייב כמו בקטן לרב הונא[מ]: **לפי** שנאמר **לא** תקיפו יבול אף מצורע כן תלמוד לומר ראשו. קא סלקא דעתך השתא דמן הדין לא אינטריך קרא למדחי לא תעשה דהקפה דלף לאו הטוה בכל קיים לן [ב] דהקפת כל הראש שמה הקפה: אמר

יבול

אמר

מ) [נ"ל מת. לקמן נח.].
ב) לעיל מה: לקמן עט:.
ג) כ"ק ס"ל. ד) קדושין לה:.
ה) לעיל מת. יומא כ:.
ו) ויקרא יט:. ז) [שם].
ח) [נ"ל לא נמי]. ט) [פי' פוס' שבועות ב. ד"ה ועל הזקן].

מ) [נ"ל מת. לקמן נח.].

עין משפט נר מצוה

ד א מי' פ"ט מהלכות מירות הלכה טו:
ה ב מי' פי"ב מהלכות ע"ז הלכה ז סמג לאוין לא טוש"ע י"ד סי' שיטן קפ"ז סעיף ב:
ו ג מי' פ"ט מהלכות מירות הלכה ט:
ז ד מי' פי"ב מהלכות ע"ז הלכה ז סמג שם טוש"ע י"ד סי' קפ"ז סעיף ה [וכתב אלפס מכות פ"ג ד' רפה. ע"ש]:
ח ה מי' שם הלכה ב ה טוש"ע שם סעיף ז:
ו מי' שם הל' ז טוש"ע שם סעיף יבן:
ז מי' שם הל' ג ה טוש"ע שם סעיף ז):

מוסף רש"י

ראשו מה תלמוד לומר. כמצורע כתיב יגלח את כל שערו, הרי ראשו כבולל, למה לי לכתיב ראשו [יבמות ה.].

פי' הרא"ש

דיקא נמי דקתני ואיני יודע דמשמע שלא ידע מעולם מדלא קתני ושכחתי איזה מכם טבא אלמא שמרחוק היה (נטמא): באשה שאינה באיסור הקפת ראש. כדאמר בסמוך כל שאינו בהשחתה אינו בהקפה דקבן שהוא מופלא מזרוע לאיש: המקיף את הקטן חייב דכתיב לא תקיפו פאת ואף פאת קטן בכלל: ודידך מאן מגלח להו. שהיו רגילין שלא לשייר פאות כשהיו מגלחים ראש הקטנים: מ"ל חובה. כך שם אשת ב הונא וס"ל דוקא איש המקיף את הקטן חייב ולא אשה כדמפרש טעמא דסמוך: חובה תקבריהו לבנה. וכי היא רוצה לתקבור את בניה שאינה יראת הענוש על שהיא מקפת אותם: הרי כשגנבה ויוצאת מלפני השליש לקברה בניה אע"פ שלא לל אותה: מכדי תרוייהו ברי הקפת כל הראש מה הקפה. רב הונא אמר חובה מגלח להו אכל איש לא. וכן רב אדא אמר תקבריהו לבנה: מאי קמיפלגי דרב אדא סבר דאיש המקיף קטן זר מדקאמר ודידך מאן גלח להו מכלל דלדידיה אי איש יכול להקיף את קטן באיזה סברא נחלקו: איל ולתנהו בהשחתה תנהו בהקפה. פי' איסור הקפה בלל ואף הקיף הקטן מותרות. וכן הקיפה את הגדול ורה: ורב אדא סבר. נהי דיתנהו בהקפת ראשן הקפת ראש אחר איתנהו: אם שמע דלא הקיפו: והאי קטן וכו' והאי דקאמר רב אדא חובה תקבריהו לבנה לרב הונא דאמר דרב הונא קאמר דדך דלית לך הכי ניקף מקיף נמי פטור דאמר המקיף את הקטן חייב. גם חובה יש לידא ונש דאין חילוק בין אם מקיף קטן לאשה מ פת: דתניא ראשו מה ת ל. גבי מצורע כתיב ונ לח את כל שערו את ראשו דאת וקנו את גבות עי יז את כל שערו יגלח. והשתא דריש לראשו דמיותר דבכלל כל שערו הוא ולקמן דריש זקנו. וגבות עיניו דריש [מ] פי' היה מביא לכלל ופרט וכלל לרבות כל כנוס שער וגראה:

מ) [נ"ל וגבות עיניו דריש כפ' היה מביא דף כז ע"א לכלל ופרט וכלל וכו'.

מסורת הש"ס

(ד) **וקא עבדי** מ) **על לאו דהקפה.** דתגלחת אינו לצורך ויש כה משום לא תקיפו[1]: **אמר שמואל כאשה וקטן.** כגון שהיו שני נזירים הללו שני נשים או שני קטנים דלא מיחייבי להקפה: **אמאי.** מגלח אדרבע מגלחיות והא קא עבר בתרתי מגלחיות קמייתא משום לאו ב) דלא תשחית את פאת (ג) זקן[2] שכן מגלח [כל] שערו ואחידך מיהייהו קעבר משום הקפה: **והא קא עביד השחתה** גרסי': **מ"ל רב אדא בר אהבה לרב הונא לדידך.** דאמרת דהמקיף את הקטן חייב ד) קטנים דאיתנהו מגולחין כל הראש כדאורחייהו דאיתני דקמגלחי להו כדי להבחינם לאחר הכי שמע מינה קסבר שמואל [3]הקפת כל הראש שמה הקפה מר זוטרא מתני לה להא שמעתא דשמואל אסיפא ה) נזיר שהיה טמא בספק ומוחלט בספק אוכל בקדשים לאחר ששים יום ומגלח ד' תגלחות (ו) והא קעביד הקפה אמר שמואל [4]באשה וקטן אמר רב הונא [5]המקיף את הקטן הרי הוא חייב א"ל רב אדא בר אהבה לרב הונא (ז) ודידך מאן מגלח להון אמר ליה חובה [6]תקבריהון חובה לבניה כולהו שני דרב אדא בר אהבה לא אקיים ליה זרעא לרב הונא מכדי תרוייהו סבירא (ח) הקפת כל הראש שמה הקפה במאי קמיפלגי רב הונא סבר [7]לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית [את] פאת זקנך [8]הכל שיש לו השחתה יש לו הקפה והני נשי הואיל [9]וליתנהו בהשחתה [10]ליתנהו נמי בהקפה ורב אדא בר אהבה סבר אחד המקיף ואחד הניקף במשמע ואיתקש מקיף לניקף כל היכא דניקף מיחייב מקיף נמי מיחייב והאי קטן הואיל והוא גופיה לאו בר עונשין הוא דמיחייב מקיף נמי לא מיחייב לימא הקפת כל הראש תנאי היא ט) דתנו רבנן [2]ראשו מה תלמוד לומר לפי שנאמר לא תקיפו פאת ראשכם

(ה) **וקא עבדי** מ) **על לאו דהקפה.** דתגלחת אינו לצורך ויש כה משום לא תקיפו[1]: **אמר שמואל כאשה וקטן.** כגון שהיו שני נזירים הללו שני נשים או שני קטנים דלא מיחייבי להקפה: **אמאי.** מגלח אדרבע מגלחיות והא קא עבר בתרתי מגלחיות קמייתא משום לאו ב) דלא תשחית את פאת (ג) זקן[2] שכן מגלח [כל] שערו ואחידך מיהייהו קעבר משום הקפה: **והא קא עביד השחתה** גרסי': **מ"ל רב אדא בר אהבה לרב הונא לדידך.** דאמרת דהמקיף את הקטן חייב ד) קטנים דאיתנהו מגולחין כל הראש כדאורחייהו דאיתני דקמגלחי להו כדי להבחינם לאחר הכי שמע מינה קסבר שמואל [3]הקפת כל הראש שמה הקפה מר זוטרא מתני לה להא שמעתא דשמואל אסיפא ה) נזיר שהיה טמא בספק ומוחלט בספק אוכל בקדשים לאחר ששים יום ומגלח ד' תגלחות (ו) והא קעביד הקפה אמר שמואל [4]באשה וקטן אמר רב הונא [5]המקיף את הקטן הרי הוא חייב א"ל רב אדא בר אהבה לרב הונא (ז) ודידך מאן מגלח להון אמר ליה חובה [6]תקבריהון חובה לבניה כולהו שני דרב אדא בר אהבה לא אקיים ליה זרעא לרב הונא מכדי תרוייהו סבירא (ח) הקפת כל הראש שמה הקפה במאי קמיפלגי רב הונא סבר [7]לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית [את] פאת זקנך [8]הכל שיש לו השחתה יש לו הקפה והני נשי הואיל [9]וליתנהו בהשחתה [10]ליתנהו נמי בהקפה ורב אדא בר אהבה סבר אחד המקיף ואחד הניקף במשמע ואיתקש מקיף לניקף כל היכא דניקף מיחייב מקיף נמי מיחייב והאי קטן הואיל והוא גופיה לאו בר עונשין הוא דמיחייב מקיף נמי לא מיחייב לימא הקפת כל הראש תנאי היא ט) דתנו רבנן [2]ראשו מה תלמוד לומר לפי שנאמר לא תקיפו פאת ראשכם

תורה אור השלם

1. לא תקפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך: ויקרא יט כז
2. וְהָיָה בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלַּח אֶת כָּל שַׂעְרוֹ אֶת רֹאשׁוֹ וְאֶת זְקָנוֹ וְאֶת גַּבֹּת עֵינָיו וְאֶת כָּל שַׁעְרוֹ יְגַלֵּחַ וְכִבֵּס אֶת בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָהֹר: ויקרא יד ט

נוסחת הריב"ן

ה) מספק עכ: כ) משום לאו דהשחתה דלא כו' פאת זקנך שכן מגלח בו שערו ולדידך: ג) חייב גבי כמי דידך דאיתנהו מגלחין את הראש כל תולמיהו: ד) חובה: ה) מאי טעמא שרי:

הגהות הב"ח

(ה) גב' ד' מגלחות אמאי והא קטנים: (ב) שם לדידך מאן מגלח: (ג) שם תרוייהו סבירא להו הקפת: (ד) רש"י מעל"ד ד"ה ד"קא וכו' ע' הש"ד הש"ד ואח"כ מ"ה ורקבריה הקפה ועבר על לאו דהקפה: (ה) ד"ה אמאי וכו' פאת זקנך שכן.

גליון הש"ם

תוס' ד"ה דקתני כר שלא נודע לו בעולם. עי' יומא כג ע"ב ומהריטוי בסוד שור שם:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוד"ה הא קא עביד הקפה ניקן השחתה הקפה נראלם כל"ל ת"ס: ב) ד"ה לפי שנאמר וכו' בכל קיים לן דמחי אלא קמ"ל דהקפת כל הראש שמה הקפה כל"ל ת"ס דעוים"ה:

הגהות התוספות

1. נ"ל מיריס. 2. נ"ל מזקן השחתה. הקפה נראלם. יבול סה"ד. ואח"כ מה"ד כאשה שאינה אסורה כו' כל"ל. 3. תיכת כל נמחק. 4. תיכת למדרש נמחק. 5. תיכת נמי נמחק. 6. נ"ל ה"ה. 7. נ"ל פאת ראשכם.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com